
 SECTIO SECUNDA.

Materia è Simplicibus integris, elementis parum immutatis, depromptæ.

SUCCI EXPRESSI, FÆCULÆ, OLEA EXPRESSA, PULPÆ, SERUM
LACTIS.

 SUCCI EXPRESSI.

CUM quidquid vegetantium est, non æquè succo turgat, cujusque herbæ status et natura primò consideranda sunt, ut inde succus ritè exprimi possit.

Herbæ nonnullæ, multo humore turgidæ, non indigent nisi ut mundatæ sedulo tundantur pistillo et prælo submittantur.

Hujus censûs sunt *Nasturtium* (Sisymbrium Nasturtium); *Cochlearia* (Cochlearia officinalis); *Acetosa* (Rumex acetosa); *Lactuca* (Lactuca sativa), etc.

Aliæ parùm succidæ, vel viscidiores aliquantulum aquæ requirunt; sed quæ admisceatur eâ tantùm quantitate quæ sufficiat ad succum faciliùs eliciendum; quo facto, contusæ prælo subjiciuntur.

Sic tractanda sunt *Borrago* (*Borrago officinalis*); *Buglossum* (*Anchusa officinalis*); *Urtica* (*Urtica dioica*), etc.

Alia vegetabilia, qualia sunt quaedam radices et fructus, in pulvem prius sunt redigenda scobinae ope, videlicet *Dauci radix* (*Daucus carota*); *Fructus Cydoniae* (*Cydonia vulgaris*); *Mali* (*Pyrus malus*); *Pyri* (*Pyrus communis*), etc.

Denique nonnulla contusa, et in pulvem redacta, quodam fermentationis motu prius subigenda sunt, antequam sub praelum veniant. Quo tractantur modo *Baccæ Rhamni* (*Rhamnus Catharticus*); *Sambuci*, etc., *Fructus Citri* (*Citrus medica*); *Aurantii amari* (*Citrus Aurantium amarum*); *Aurantii dulcis*, (*Citrus Aurantium*), etc.

Quod attinet ad defaecandos expressos plantarum succos, præstat, quantum fieri potest, frigidos percolari, præcipue si aromate polleant; eos tantum balnei calore eliquari convenit, qui aut viscidiores aut spissiores sunt quam ut cola facile permeare possint.

Succorum alii *magistrales* seu à Medicis præscribendi; alii *officinales* seu à Pharmacopœis asservandi sunt.

Priores eâ parantur horâ quâ præscribuntur.

Posteriores excipiuntur lagenis vitreis, angusti oris et colli; superficiei supernatet olei pauxillum, sive amygdalini, sive alius cujusvis quod non facile concreseat. Lagenæ deinde tali munitæ operculo, quo sordibus non pateant, sic in frigidario collocentur. Oleum identidem, exempto veteri, novum instilletur.

HERBARUM SUCCI.

SUCCI EXPRESSI DE SIMPLICIBUS SINGULATIM.

1. SUCCUS BORRAGINIS.

(Borrago officinalis.)

R. Foliorum Borriginis mundatorum. 16
 Contunde in mortario marmoreo paulatim addendo
 aquæ communis. 1

Succum exprime, quem frigidum si spissior non fuerit,
 balneo calefactum si viscosiorem habueris, posito scilicet
 albumine, per chartam emporeticam percolando defæcabis.

Simili modo parantur succi :

Foliorum Buglossi (*Anchusa officinalis*);
 Graminis herbæ (*Cynodon dactylon*);
 Pulmonariæ (*P. officinalis*);
 Urticæ (*Urtica dioica*);
 Cichorii (*Cichorium intybus*);
 Cicutæ (*Cicuta officinalis*).

2. SUCCUS DAUCI RADICIS.

(Daucus Carota.)

R. Radicum Dauci, abrasâ cuticulâ mundatorum. . . 16
 Ad scobinam affricentur et redigantur in pulvem,
 quam modicè dilues cum aquæ communis. 2
 Indè succus exprimatur et coletur.

5. SUCCUS BACCARUM RHAMNI.

(*Rhamnus catharticus.*)

R̄. Rhamni Cathartici baccarum. . . *quantum opus est.*

Compressæ manibus elidantur baccæ, ne obterantur simul semina. Dein massa per tres quatuorve dies fermentescat; tunc demùm exprimatur succus et coletur. Succus iste, vel illicò impendi potest, vel ad usum servari. Tunc autem lagenis excipiatur, et superficiei instilletur amygdalinum oleum, ut jam dictum est.

Simili modo paratur :

Succus de baccis Sambuci
(*Sambucus nigra,*
Sambucus ebulus).

4. SUCCUS DE FRUCTIBUS CITRI MEDICÆ.

R̄. Citreorum electorum et maximè succidorum. . . . .
..... *quantum opus est.*

Summus qui flavus est cortex sedulò, et quod albi subest, seminaque simul omninò eximantur; accuratè sic mundata citrea, manibus compressa elidantur, et intermixtis straminibus secalinis concisis tepidâque lotis, prælo committantur, ut expressus defluat succus, tunc tantùm percolandus, cum fæce sponte suâ subsidente fuerit liberatus.

Succus iste per plures menses facillè incorruptus servatur, si lagenis exceptus, oleo amygdalino instillato asservetur.

Simili modo præparantur succi de fructibus :

Punicæ Granati;
Citri Aurantiî, dulcibus,
amaris.

5. SUCCUS DE FRUCTIBUS CYDONIÆ.

R̄. Fructuum Cydoniæ submaturorum. . . . .
 . . . . . *quantum opus est.*

Radulâ in pulvem redigantur quæ statim, exclusis seminibus, intermixtis secalinis straminibus aquâ tepidâ lotis concisisque, prælo submitatur; succus expressus et in vase faventino vel vitreo exceptus, postquam spontè defæcatus erit, coletur. Hic quoque lagenis exceptus, oleo amygdalino instillato, facîle asservatur. Notandum etiâ optimè hunc succum asservari, si lagenæ quibus excipitur vapore ex Sulphure combusto priùs inficiantur, ut mos est in doliolis pro conservando musto; aut si Sulfites Calcis ad grana aliquot (quindecim pro bilibri mensurâ) lagenæ injiciatur et cum succo miscèatur.

Simili modo parantur succi :

de Pyris (*Pyrus communis*);
 de Malis, (*Pyrus malus*); etc.

6. SUCCUS DE FRUCTIBUS RIBIS RUBRI.

R̄. Acinorum Ribis, seu Grossulariæ rubræ, non penitus maturorum, rhachidibus devulsis. . . *quantum opus est.*

Compressi manibus elidantur, et seponantur in frigidario, donec liquor supernè illimis appareat, quem tunc, unâ cum spissiore, prælo subjicies. Expressum deindè percolabis, et sic succus habebitur pulchrè ruber et pellucidissimus.

N. B. Succusidem, admixtâ ribibus sextâ parte Cerasorum rubrorum expeditiùs paratur et faciliùs eliquatur.

Parantur eodem modo succi de fructibus:

Mori (*Morus nigra*);
 Fragariæ (*Fragaria vesca*);
 Berberidis (*Berberis vulgaris*).
 Omphacium seu succus de uvis
 austeris.

7. SUCCUS DE PETALIS ROSARUM PALLIDARUM.

R. Petalorum de Rosis pallidis recentium. . . . .
 . . . . . *quantum opus est.*

Contunde in mortario marmoreo vel ligneo; exprime
 fortiter. Succus expressus, per chartam bibulam percolatus,
 subruher habebitur, egregiè odorus, minimè viscosus, non
 nihil acidulus, oleo instillato asservandus.

N. B. Ex petalorum. 64
 Succu percolati quantitas erit circiter. 24,5

SUCCI DE PLURIBUS COMMIXTIS.

1. SUCCI DICTI ANTISCORBUTICI.

R. Foliorum Sisymbrii Nasturtii.

Cochleariæ officinalis,
 Menyanthis trifoliatæ. . . . . *aa partes æquales.*

Hæc mundata sedulò contunde in mortario marmoreo vel
 ligneo et exprime fortiter. Expressum succum per cartham
 bibulam infundibulo vitreo insertam trajice.

2. SUCCI DICTI TEMPERANTES ET DIURETICI.

R̄. Foliorum Lactuæ sativæ,
 Rumicis Acetosæ;
 Chærophylli sativi,
 Sempervivi tectorum. *ãã partes æquales.*
 Eodem modo quo prædicti parari debent.

FÆCULÆ.

PRÆPARATIO FÆCULARUM.

Fæcularum nomine olim significabantur fæces quædam in succis expressis subsidentes, eæque naturæ non unius, imò diversæ admodum. Hodie solum sic vocantur aut amylos, aut eæ fæculæ quæ ipsi naturâ sunt omninò affines.

Pura et sincera *alibilis fæcula* eadem semper et constans sibi materies est, ex quibuscumque vegetantium partibus deprompta sit. At dum elicitur, sæpius alia ex iisdem vegetabilibus adjuncta secum trahit elementa, undè et ipsi proprietates accedunt non suæ, nisi peculiari artificio, repetitis scilicet lotionibus, ab alienis repurgetur.

Tales se præbent quæ ex Bryoniæ, Ari, Iridis radicibus, ex Hippocastani semine; etc., medicinales parantur fæculæ; istæ scilicet illotæ, nec amylo simplici, nec fæculæ è tuberosis Solani tuberosi, aut è cerealibus seminibus elicite similes existimandæ sunt.

1. FÆCULA MEDICINALIS BRYONIÆ.

(Bryonia alba.)

R̄. Radicis Bryoniæ recentis et accuratè lotæ. . . . .
 . . . . . *quantum opus est.*

Scobinâ ferreâ radicem derade; scobem excipe sacco cannabino et prælo subjectam exprime. Succus sufficienti aquæ quantitate dilutus, ut facilius diffuat, effusus in incerniculum rarioris textûs excipiat in vase faventino vel vitreo, et seponatur: subsidet paulatim fæcula, non jam eluenda, quæ, liquore superfluo effuso, in frustula dissecta, suprâ chartam bibulam, in umbrâ, leni calore siccanda est; ac demùm, siccata penitus, in pulverem redigenda erit, atque in vase clauso asservanda.

Simili arte parari possunt fæculæ medicinales:

Radicum Ari (*Arum vulgare*);
 Iridis (*Iris germanica*);
 Seminum Hippocastani (*Æsculus Hippocastanum*).

2. FÆCULA ALIBILIS SOLANI TUBEROSI.

R̄. Tuberum radice Solani tuberosi, pelliculâ exteriori sedulò mundatorum. . . . . *quantum opus est.*

Redige in pulvem ope scobinæ ferreæ. Hanc sufficienti aquæ quantitate dilutam trajice per setaceum incerniculum, atque ita liquor turbidus excipiat in vase vitreo vel faventino; inde citò subsidet fæcula, quæ repetitis lotionibus repurgata, in umbrâ, leni sub calore exsiccare debet.

OLEA EXPRESSA.

Olea aut Unguedines, quibus scatent vegetantia quædam multum inter se partium coherentiâ differunt. Quædam ita facile diffluunt, ut succorum more aquosorum, pressione commodè extrahi possint.

Alia, quantumvis naturâ fluida, ita mucosis substantiis coherentibus irretiuntur, ut ægrè admodum expressioni cedant, neque sic elici sat facile queant.

Quædam demùm, Sebi instar, ita concreta inveniuntur ut nullâ arte valeant extrahi, nisi antè, justo calore liquata, fiant ad diffluendum aptiora.

Ex tali singulorum naturæ discrepantiâ facile intelligitur, pro cuiusque vario statu et conditione, varias extrahendi rationes esse adhibendas.

In universum Unguedines et olea expressa, facillimè cum rancescere soleant, renovari sæpius indigent et in frigidariis asservari.

1. OLEUM AMYGDALARUM DULCIUM.

(*Amygdalus communis.*)

R. Amygdalarum dulcium selectarum. . . . .
 . . . . . *quantum opus est.*

Amygdalas siccas et sacco conclusas concute ut pulvisculus cuticulæ adherens excutiatur cribroque secerni possit. Sic mundatas tunde in mortario marmoreo, pistillo ligneo; vel melius redige in farinam molâ trusatili. Dein sacco canna-

bino inclusas torculari submitte : exprime fortiter , ut defluat oleum usui asservandum. Hoc etiam , si percoletur Oleum per chartam bibulam , limpidius habebitur , et diutius intemeratum asservabitur.

Simili modo parantur Olea :

Amygdalarum amararum (*Amygdalus communis*);

Nucum (*Juglans regia*);

Pistaciarum (*Pistacia trifolia*);

Quatuor seminum quæ vulgò frigida dicuntur.

Olea Seminum Moringæ *Ben* dictorum (*Moringa Zeylanica*);

Papaveris albi (*Papaver somniferum*); etc.

2. OLEUM SEMINUM LINI.

(*Linum usitatissimum.*)

R. Seminum Lini mundatorum et contusorum. . . . .
 . . . . . quantum opus est.

Supra cribrum inversum et coopertum , vaporis aquæ ferventis per horæ semiquadrantem expone , ut penitus humescant ; tunc telâ densioris textûs includantur et exprimantur illicò et celeriter.

Eodem modo parantur Olea

Seminum Anisi (*Pimpinella Anisum*);

Carvi (*Carum carvi*);

Anethi (*Anethum graveolens*), etc.

5. OLEUM EXPRESSUM VOLATILE DE AURANTIORUM
CORTICIBUS.

R. Fructuum Citri Aurantii. . . . . *quantum opus erit.*

Radulâ extimum corticem seu *flavedinem* abrađe, intactâ, quantum fieri potest, albidâ quæ ipsi subjacet ejusdem corticis parte. Hanc scobem, ubi collecta erit eâ copiâ quæ sufficere videbitur, sacculo inclusam prælo subjice; defluet intensè coloratus liquor, qui vase exceptus cylindrico bifariam dividetur, oleo supernatante; istud fistulâ aut siphunculo eximes, abjecto qui subest aquoso liquore. Oleum hoc lagunculis ritè obturatis exceptum, temporis tractu, positâ fece, fiet limpidissimum, et multò suavius, quantumvis intensius coloratum, quàm quod ope ignis destillando paratum est.

Eadem arte Olea parari possunt è corticibus fructuum *Citri medicæ* et aliorum id genus, quorum varietates nominibus *Cedra*, *Bergamotte*, *Bigarade* insignite multi estimantur.

4. OLEUM EXPRESSUM SEMINUM RICINI VEL PALME
CHRISTI.

(*Ricinus communis.*)

R. Seminum Ricini communis maturorum, et exteriori seminis tegumine, necnon embryone, quantum fieri potest, mundatorum. . . . . *quantum opus est.*

Contunde in mortario marmoreo, pistillo ligneo, donec trita coeant in pulvem mollissimam. Hanc involutam telâ textûs densioris gradatim, ne tela rumpatur, exprime, quod non nisi longo satis tempore convenienter perfici potest. Verùm, omnibus ritè peractis, oleum pulchrè exstillabit, sapore subdulci, quale apprimè ad usum medicum requi-

colliritur; quod ubi aliquantum resederit perfecte limpidum habebitur. Hoc oleum Olivo lentius diffluit, lentescitque magis ac magis; at ubi demum acris est factum, omnino ab ossibus cinis rejiciendum est.

N. B. Genium Ricini oleum hoc ab aliis discrepat expressione paratis, quod totum alcoole dissolvatur. Ubi prædicto modo elicatum fuit colore caret: at aliâ etiam methodo parabile est, scilicet;

Semina Ricini mundata in sartagine ferreâ leviter torrentur; ubi refriguere, molis conteruntur, aut contunduntur in mortario marmoreo, buxæo pistillo. His peractis, massa sic parata, aquæ sufficienti quantitate diluta, igni inponatur, et dum incalescit indesinenter agitetur donec bulliat; tunc spumosa materies, oleo turgens, superficiem innatans, excipietur omnis, minorique in vase collecta, denuò igne incalescet, ut in vapores abeat aquosus humor, oleumque secedat. Tunc per pannum illud trajicitur, refrigerat, fæcem ponit, purumque, quamvis priore coloratius, servatur medicos ad usus.

5. OLEUM CONCRETUM E SEMINIBUS CACAO.

(*Theobroma Cacao.*)

R. Seminum Cacao mundatorum. . . *quantum opus est.*

Torrefacta modicè in sartagine ferreâ munda cortice, tere deindè in mortario leviter, ac demum levigata super lapidem, igne supposito, ut mos est in conficiendâ *Chocolatâ*.

Dein prædicta massa bulliat in aquæ communis sufficienti quantitate, donec oleum supernatet, quod concretum colliges ex aquâ refrigeratâ.

Vel melius: levigata massa, aquæ bullientis sufficienti quantitate madescat; tunc sacco densioris textûs inclusa, stanneis duobus laminis, in aquâ bullienti ut incalescant

immersis, interponatur, et sic submittatur prælo illicò et exprimatur.

Denique oleum istud, quocumquè modo elicatum, concretum ut esse solet, liquefiat balnei maris calore, et dum liquescet, hoc ipso sub calore, per chartam emporeticam percoletur; sic purum, cum denuò concreverit, asservabitur.

Similiter, sed non torrefactis fructibus, elicatur oleum:

de Baccis Lauri (*Laurus nobilis*);

de Nuce myrasticâ (*Myristica aromatica*).

6. OLEUM DE VITELLIS OVORUM.

R. Vitellorum ovorum recentium. 1000
(circiter 60 vitellos).

Immittantur in pelvem argenteam et vaporent balneo maris ad dimidias, scilicet, donec ex ipsis inter digitos pressis facile oleum exsudet: tunc involutos telâ textûs tenacioris, aut è setis equinis contextâ, subjice prælo, sùsidequè interpositis laminis ferreis, aquæ ferventi priùs, ut justè incalescant, immersis, et festinanter exprime.

Oleum istud, chartâ emporeticâ, sub ipso balnei maris calore percoletur, et habebuntur ex prædictâ vitellorum quantitate olei dulcissimi circiter. 125

N. B. Etheri sulfurico facile oleum hoc, quocumque sit unius ad alterum ratio commiscetur. Diù verò asservari nequit, novumque in veteris locum sæpiùs suffici debet; aut potius, ut magistralia solent, ex tempore ubi præscribitur parari præstat.

PULPÆ.

DE PULPIS.

Vegetantia, aut eorum partes, quæcumque mollia et sticcida sunt, in pulpas redigi possunt, eâ tantum adhibitâ curâ, ut terantur primum in mortario marmoreo, et trita dein per incerniculum setaceum densius exigantur.

At radices et fractus quorum parenchyma minus est succidum, non terenda in mortario, sed radulâ dividenda sunt, et sic abrasa per setaceum exigi possunt.

Quod attinet plantas, earumque partes sicciore nec molles satis, mollescant primum aquâ vinove madefactæ, aut decoctæ in aquâ sufficienti copia, ut deinde facilius, soluto partium nexu, tranciantur, et sic in pulpam mollius lentescant.

Pulpamina autem addensari debent in cohærentiam spissioris magmatis, quod etiam levi evaporatione, si itâ libuerit, compactum magis evadet. Sed ea utendi tempore tantum paranda sunt, quippe quæ facillimè et citò nimis asservata corrumpuntur.

I. PULPÆ DE PLANTIS EMOLLIENTIBUS.

R. Specierum emollientium recentium (V. SPECIES).
 . . . . . quantum opus est.

Bulliant in aquæ communis sufficienti quantitate, atque ubi penitus excoctæ sunt, per incerniculum tradantur ope spatulæ. Pulpa sic parata vaporet ut spissescat in massam molliorem.

2. PULPA DE LILIORUM BULBIS.

*(Lilium candidum.)***R.** Bulborum Liliorum mundatorum. *quantum opus est.*

Charta involuti bulbi sub cineribus calidis usque decoquantur, dum facillime intra digitos pressi elidantur; tunc excussis quæ nimium ambusta sunt, terantur in mortario marmoreo, et in pulpam tradantur, ut artis est.

5. PULPA DE SCILLE BULBIS.

(Scilla maritima.)

Simili modo paratur Pulpa Scillæ, ablatis Scillarum recentium corticulis exterioribus et radicibus. Potest etiam obduci Scillæ bulbus farinâ in massam plasticam aquâ mediante subactâ; et sic, aut prædicto modo, aut furno commissus, facile decoqui valet.

4. PULPA CASSIÆ.

*(Cassia fistula.)***R.** Leguminum seu fistularum Cassiæ. *quantum opus est.*

Pulpa è leguminibus disfracis exempta, et à seminibus et dissepimentis quantum fieri potest purgata, per setaceum trajiciatur, et sic in pulvem redigatur leni calore inspissandam.

Simili modo parari potest:

Pulpa Tamarindorum, admixto tamen, si modo ea nimium exsucca è leguminibus educta sit, aquæ calentis quantum sufficit ut mollescat.

5. PULPA DE PRUNIS.

(*Prunus domestica.*)

R. Pruni domesticæ fructuum siccatorum. . . . .
 . . . . . quantum opus est.

Coque in aquæ communis sufficienti quantitate ad mol-
 litiem; dein, exemptis nucleis, per setaceum trajice, ut fiat
 Pulpa, quæ, cum aquâ decocti mixta, vaporet leni calore
 ad requisitam spissitudinem.

Eodem modo parari possunt Pulpæ

de Ficibus (*Ficus Carica*);

Dactylis (*Phœnix Dactylifera*);

Passulis (*Vitis vinifera*

apyræna);

Jujubis (*Zizyphus Lotus*), etc.

6. PULPA DE ROSÆ CANINÆ FRUCTIBUS CYNORRHODON
 DICTIS.

R. Fructuum Cynorrhodi jam rubentium, necdum plene
 maturorum 16

Excisis in summo fructu quod calyci, in imo quod
 asperum pedunculo respondet, exemptis deinde semi-
 nibus et pilis interioribus, excipiantur vase faventino, et
 super affunde.

Vini albi generosi. 2

Misce accuratè ope spatulæ lignæ aut eburnæ et macera
 per duos vel tres dies ut penitus mollescant.

Tunc tere leviter in mortario marmoreo, pistillo ligneo,
 et trajice per setaceum densum; et habebitur Pulpa.

SERUM LACTIS.

R̄. Lactis vaccini, vel alius, si placeat, animalis. 2000,00

Excipiatur vase figulino vel argenteo et admisceantur coaguli vitulini aquâ tantillam diluti. 2,50

Cineribus calidis imponatur vas, et ubi lac concresecere inceperit, calor sensim augeatur, ut tantum non bulliat liquor, et caseosa pars magis ac magis addensetur. Tunc quod serosum est transfundatur; coagulum autem imponatur craticulæ vimineæ, ut serum exstillans penitus exhauriatur, priorique commisceatur.

Serum sic collectum, turbidum adhuc et albicans sequenti modo eliquandum est.

R̄. Pro seri libris quatuor, aut grammatibus. 2000,00

Albumina ovorum recentium. . . . . n° 3.

Tartratis aciduli potassæ grana viginti quinque, seu. 1,25

Albumina primò cum aliquantulâ seri parte mixta exagitantur; additoque deindè quod seri superest, bulliat liquor; dùmque ebullire incipit, sensim inspergatur, simulque agitandò misceatur Tartras; atque ubi purum, limpidumque evaserit, coletur Serum, per linteum primò, ac deindè per chartam bibulam.